

Tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna integratsioon: TERVIKute eelnõu

SOTSIAALMINISTEERIUM

17.04.2026

TERVIKUTE loomine on üks kolmest tervise- ja sotsiaalvaldkonna ülest integratsiooni toetavast projektist lisaks rehabilitatsioonisüsteemi ning abivahendite ja meditsiiniseadmete muudatustele.

Miks vajame muutusi?

- › **Rahvastiku vananedes kasvab tervise- ja sotsiaalteenuste saajate ja vajajate arv.** Inimesed ekslevad ja otsivad abi kahe süsteemi vahel, kuid terviklik vaade inimese abivajadustele puudub.
- › **Teenuste killustatuse tõttu ei saa inimene õigeaegselt abi.** Inimene jõuab vajalike teenusteni liiga hilja, kasutatakse dubleerivalt abi või loobutakse üldse abi otsimisest. Samas süvenevad tervise- ja sotsiaalsed probleemid.
- › **Varane ennetus on vähene.** Keskendume praegu hilisele ja kulukale ravile, järelravile ja sotsiaalsete probleemide tagajärgedele.
- › **Koostöö teenuseosutajate vahel on nõrk.** Esmatasandi tervishoid, eriarstiabi, kiirabi, haiguste ennetus ja sotsiaalteenused toimivad eraldiseisvalt. Ülevaade oma piirkonna kompleksse teenusvajadusega riskirühmadest ja koostööpartneritest sageli puudub.

Mis muutub inimeste jaoks?

- › **Abivajajale tekib üks teekond, millel ta saab just temale sobiva abi,** mis katab nii tervishoiu- kui sotsiaalteenuseid. Enam ei pea ise ekslema erinevate süsteemide rägastikus.
- › **Peamine sihtrühm** on inimene, kellel on samaaegselt erinevad terviseprobleemid ja sotsiaalsed vajadused, mistõttu ta vajab abi ja teenuseid nii sotsiaal- kui tervisevaldkonnast.
- › **Tee abini on lihtsam ja selgem.** Kõige olulisem muutus on, et mitme samaaegse vajadusega inimene ei pea enam ise oma teekonda süsteemis kokku panema - ei pea ise otsima, kuhu pöörduda ega sama infot korduvalt esitama. Abi korraldatakse inimese vajadustest lähtudes ning erinevad spetsialistid teevad selleks omavahel koostööd.
- › **Inimene saab toeks terviseteejuhi.** Inimest aitab tervise teejuht, kes ühendab vajalikud teenused ühtseks lahenduseks. Koos inimesega seatakse eesmärgid ja planeeritakse järgmised sammud. Vajadusel kaasatakse lähedasi.
- › **Abi inimesele muutub järjepidevaks.** Terviseteejuht aitab inimesel jõuda vajalike teenusteni. Vajadusel korraldab (saatekirja alusel) spetsialisti juurde vastuvõtu, broneerib aja, toetab ravimite ja abivahendite hankimisel jms.
- › **Tekib parem ülevaade oma terviseseisundist.** Inimese ja lähedaste teadlikkus terviseseisundist ja vajalikest teenustest paraneb. Abivajajal on ülevaade, kuidas ja mida saab ta teha selleks, et aidata kaasa enda toimetuleku ja heaolu hoidmisele.

Mis muutub teenuseosutajate jaoks?

- › **Tekib ühine koostöömudel.** Luuakse maakonnapõhised healupiirkonnad ja igas piirkonnas koostöömudel TERVIK, mis juhib valdkondade ülevalt koostööd ja arengut.
- › **TERVIKuga liituvad healupiirkonna teenuseosutajad.** Kohustuslik on ühineda perearstiabi osutajatel, (maakonna) haiglatel ja kohalikel omavalitsustel (KOV). Teistele teenuseosutajatele on liitumine vabatahtlik. 1.07.2027 peavad olema maakondades moodustatud TERVIKud, kus lepitakse kokku tervishoiu- ja sotsiaalteenuse osutamise korraldamises ja koostöös.
- › **Omavalitsuste koostöö tervisevaldkonnaga muutub süsteemsemaks.** Tugevneb nende roll ühisel planeerimisel ja korraldusel. Nii liiguvad inimesed nende teenuste vahel sujuvamalt ning sotsiaaltöötajatel jääb tänu terviseteejuhi toele rohkem aega tegeleda keerulisemate juhtumitega.
- › **Andme- ja infovahetus muutub operatiivseks mõlemas valdkonnas.** Praegu on tervishoiu ja sotsiaalvaldkonna infosüsteemid eraldi ega võimalda piisavat ja sujuvat andmevahetust. Reformiga luuakse võimalus kasutada sotsiaal- ja terviseandmeid koos ning koondada inimese jaoks vajalik info ühte vaatesse – healuplaani. Nii ei pea inimene enam ise infot kandma ega sama lugu mitu korda rääkima.
- › **Kasvab perearstide keskne ja maakonnahaiglate roll.** Perearstid ja tervisekeskused jäävad peamiseks osapooliks, kes igapäevaselt meeskonnapõhiselt inimest toetavad. TERVIKu moodustaja ja eestvedajana on maakonnahaigla lisaks arstiabi osutamisele keskne piirkondliku tervisesüsteemi arendaja.

► Mis on TERVIK?

- **Healupiirkond** tähendab maakonna tasandil tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonna koostööd, et inimesele vajalik abi oleks paremini koordineeritud ja terviklik.
- **Koostöökoogu** moodustatakse igas healupiirkonnas. Sellesse kuuluvad riigi esindajad (nt Tervisekassa, SKA) ja KOVide juhid ning selle eesmärk on leppida kokku ühised eesmärgid maakonna inimeste tervise ja heaolu parandamiseks.
- **TERVIK** koostöömudel koondab healupiirkonna tervishoiu- ja sotsiaalteenuse pakkujad. TERVIKu moodustavad piirkonnas tegutsev haigla, perearstiabi osutajad ning kohalikud omavalitsused, kes korraldavad sotsiaalabi osutamist. Koostöös korraldavad nad oma piirkonnas teenuseid nii, et need viivad kokkulepitud eesmärkideni. Koostööd motiveerib ja toetab tulemuspõhine rahastamine.
- **Terviseteejuht** pakub inimesele valdkondade ülevalt abi, korraldab abivajaja tervikvajaduste hindamise, koostab inimesega koos tema healuplaani ja selle ellu viimiseks tugimeeskonna vajalikest spetsialistidest.

TERVIKute ajaetapid

1. juuli 2027

TERVIKud peavad olema moodustatud.

1. september 2027

Terviseteejuhid asuvad tööle ja käivitub valdkonnaülene koordineerimine.

1. mai 2028

Käivitub strateegiline koostöö juhtimine (healuprofiilid, koostöökoogud, IT-lahendused, juhtimislaad).